

ACTIVIDADES DA ASOCIACIÓN EN 1996

No ano 1996 cumpríronse os 25 anos do inicio dos traballos arqueolóxicos no Castro de Viladonga e os 10 da apertura ó público do seu Museo, e esta circunstancia motivou que a colaboración entre a Asociación e o propio Museo, que celebraba aquelas efemérides, fose áinda máis estreita do que xa é normal. Pois, efectivamente, moitas actividades (por non dicir case todas) realizadas neste ano 1996 estiveron dirixidas a participar naquela conmemoración, promovendo e difundindo neste sentido o labor do Museo conforme establecen os nosos Estatutos.

Tamén de entrada hai que sinalar que a Asociación puido desenvolver o seu papel gracias, en primeiro lugar, ás cuotas dos seus membros, pero asimesmo mercede á subvención que anual e regularmente lle concede a Fundación "Barrié de la Maza", e tamén á recibida a fins do ano 1995 do Concello de Castro de Rei (ambas entidades son, desde 1990, Membros de Honra da Asociación).

Con estas premisas, estas foron as actividades da Asociación en 1996 (ás que habería que engadir a publicación deste mesmo Boletín):

* Colocación o 27 de abril de 1996, (en colaboración co propio Museo e no xardín de entrada ó mesmo), dunha Placa (tallada en pizarra do país, ver Foto 1) en Homenaxe a Ramón Falcón Rodríguez e Manuel

Chamoso Lamas, promotores dos traballos no Castro (hai xa 25 anos) e da creación do Museo, Placa que foi descuberta polo Alcalde do Concello de Castro de Rei, o socio don Emilio Sinde (ex-alcalde do mesmo concello) e o Director do Museo, coincidindo cunha Asemblea Extraordinaria da Asociación convocada para aprobar unha subida das cuotas (de 1.200 a 2.000 ptas. ó ano).

* Colaboración co Museo na preparación e na montaxe da Exposición conmemorativa dos 25 anos, aberta na Biblioteca Pública de Lugo o Día Mundial dos Museos (18 de maio) e logo itinerante por diversos lugares de Galicia (Vilalba, Santiago, Ourense, Guitiriz, Viveiro...).

Ademais, a Asociación participou co propio Museo e co Clube Cultural Valle-Inclán de Lugo na organización dunha serie de actividades realizadas nos meses de maio e xuño, precisamente con motivo daquela efeméride e tamén por se ter dedicado este ano o Día das Letras Galegas ó, (entre outras cousas), arqueólogo e museólogo Xesús Ferro Couselo. Tales actividades consistiron, por un lado, nunha serie de viaxes de carácter cultural (de interese arqueolóxico, etnográfico e artístico) á Serra do Courel, á Ría do Eo e do baixo Navia (Coaña e Mohías), e á Terra Chá; esta última celebrouse o 9 de xuño e a nosa Asociación fixose cargo íntegro do transporte ó visitarse o Castro e Museo de

Viladonga, ademais de ver o Museo de Prehistoria de Vilalba, os megalitos da Roza das Modias, Cospeito, o Mosteiro de Meira e o Pedregal de Irimia). Por outra parte, tamén se organizaron unha serie de conferencias e unha Mesa Redonda sobre Ferro Couselo e sobre Arqueoloxía e Museos en Lugo, quedando así establecida para o futuro unha corrente de colaboración mutua con aquel Clube Cultural license.

* Encargo dunha nova remesa ou "edición" dos emblemas ou "pins" de bronce feitos con motivos do Museo (puñaliño de antenas -a escala reducida- e aplique con cara -a tamaño natural-), xa que a primeira tirada tivo unha demanda inesperada e logo se esgotou.

* Realización dunha viaxe cultural de tres días de duración (1, 2 e 3 de novembro) pola provincia de Ourense. Nela visitouse, en primeiro lugar, o Museo Arqueolóxico Provincial, (atendidos e guiados moi amablemente polo seu director Francisco Fariña Bustos, que estaba o centro cerrado por ser día festivo), no que tanto coma os seus interesantes e numerosos fondos son de destacar os labores de investigación e restauración que ven realizando desde hai xa máis de cen anos. A mañá do día 1 completouse cunha visita á Catedral ourensá, chamando a atención sobre todo as súas partes románicas e góticas, e ó propio casco histórico da cidade das Burgas.

Nesa mesma tarde xirouse visita ó xacemento castrexo e galaico-romano de Castromao, que domina todo o val do Arnoia e as terras de Celanova e que está en curso de limpeza e consolidación agardando áinda máis campañas de escavación e novos estudios sobre o seu hábitat e os seus materiais. Perto deste castro tamén chamou a atención o conxunto de Vilanova dos (ou das) Infantes, onde se conserva (agora restaurada) a torre do castelo (medieval pero reutilizado no s.XVII) e parte das murallas e do caserío antigo da vila.

En Celanova, -como é ben sabido, terra de poetas-, tivo lugar a seguinte parada (e fonda) e alí foi posible facer a visita guiada á Capela mozárabe de San Miguel ("a pequena xoia") e ó conxunto do antigo Mosteiro benedictino: Claustro das procesións, Cociña conventual e Igrexa cos

seus dous Coros (o alto -medieval- e o baixo -barroco-); en horas nocturnas os máis avezados tamén puideron ver as típicas prazas e rúas de Celanova ("a de Abaixo" e "a de Arriba", onde está a casa de Curros Enríquez).

O día 2 centrouse nas terras dos concellos de Bande, Lobios e Muíños. De xeito sucesivo, xirouse visita ó xacemento de Baños de Bande (*Aquis Querquernis*, campamento romano e mansión da vía XVIII, onde se puideron comprobar e comentar os rechamantes criterios de restauración e consolidación alí utilizados e condicionados en boa medida, coma todo o conxunto, por estar baixo das augas do Encoro das Conchas unha grande parte do ano, ver Foto 2); a igrexa visigótica (anque con engadidos e supresións posteriores) de Santa Comba de Bande, exemplo tamén de reutilización de técnicas e materiais romanos nunha construción prerrománica; os dólmenes de Maus de Salas (incluídos no conxunto chamado "Muíños arqueolóxico") condicionados pola súa situación ó pé do Encoro de Salas; os Baños de Riocaldo e as interesantes escavacións da vila romana (¿e parte da mansión viaria?) de *Aquis Originis*, e por último, os conxuntos de miliarios da Vía

XVIII de Portela de Home e da Albergaría (xa na raia con Portugal). Aínda quedou algo de tempo para baixar pola difícil estrada que cruza o singular Parque Natural do Gerés ata a vila balnearia de Caldas onde, lamentablemente e por mor da falta de espacío (e de tempo), o autocar non se pudo deter.

O último día dedicouse a coñecer zonas e puntos da Limia e do val do Arnoia: empezouse visitando os curiosos elementos románicos (incluídos uns canicelos de tema erótico) da igrexa de Vilar de Santos e o recién creado Museo etnográfico da Limia na mesma localidade, con coleccións de moito interese e cunha rehabilitación para usos patrimoniais dun edificio de arquitectura popular certamente exemplar. Logo, despois de pasar polo campo da batalla de "moros y cristianos" da Sainza, púidose visitar a Torre da Porqueira, nunha paraxe espléndida e desde a cal se domina toda a Limia; tamén foi restaurada recentemente aínda que non parece ter todavía un uso definido.

A viaxe rematou de xeito redondo e cumplido en Allariz, vila rehabilitada e reconducida cara ó turismo, facendo fincapé no patrimonio etnográfico e no conxunto

histórico-artístico da propia vila, nucleado pola igrexa de Santiago. O chamado Parque Etnográfico do Arnoia ofrece, entre outras cousas de interese, o Muíño do Burato, o Fiadeiro, a Fábrica de Curtidos (reconvertida parcialmente en mesón) e o parque do Arnao, ademais de poder verse tamén o Museo do Xoguete (moi mellorable na súa presentación), o Castelo e a ponte de Vilanova, e por último, a Colección de Arte Sacra de Santa Clara coa senlleira Virxe abrideira de marfín.

O actual número de membros da Asociación, que xa pasa dos 150, e o interese e dedicación de moitos deles permite pensar con optimismo no futuro da entidade, coa renovación obrigada e estatutaria dos cargos directivos cada catro anos, pero sen decaer nunca na realización de actividades, ben sexa por iniciativa propia, en colaboración co Museo ou con outras entidades semellantes. Polo tanto, convén recordar que é necesaria a colaboración e o apoio de todos os socios, cada un na medida das súas posibilidades, para poder cumplir mellor os fins e obxectivos establecidos no artigo 2º dos seus Estatutos.

